

ChristenUnie

Europees Plan voor het Noorden

Inzet ChristenUnie en SGP in het Europees Parlement
in de periode 2014-2019

*Gerechtigheid, energie, landbouw, bereikbaarheid,
regionale economie, visserij*

Inleiding

In Europa zullen we met elkaar samenwerken! Zonder veel overdrijving kan men dit de opdracht van de geschiedenis noemen. Het leven in een groot gebied van vrede en welvaart is voor veel burgers van de Europese Unie tegenwoordig een vanzelfsprekendheid. Dat is het echter niet, die vrede en welvaart zijn het resultaat van politieke inspanningen om na twee verschrikkelijke wereldoorlogen volken met elkaar te verzoenen en nieuwe economische crises te weerstaan. En van een actieve Europese politiek om na de val van de Muur in 1989 nieuwe landen een plek te geven in het Europese Huis.

ChristenUnie en SGP staan voor christelijke politiek in Europa. Voor een realistisch en hoopvol alternatief. Geen gemakkelijk verhaal met alleen maar JA of NEE, maar een eerlijk verhaal. Wij gaan voor een goede balans in Europa. Samenwerking JA, Superstaat NEE.

Wij zetten ons Europees in voor bestrijding van mensenhandel en bescherming bij geloofsvervolgung wereldwijd. Maar ook op het gebied van milieu, handel, transport en vluchtelingen. Onderwerpen die groter zijn dan landsgrenzen vragen om internationale samenwerking.

Maar niet overal is een Europese aanpak voor nodig. De lidstaten bepalen zelf hoe wordt omgegaan met vraagstukken van leven en dood, met christelijke zorg en onderwijs, belastingen en onze pensioenen. ChristenUnie en SGP wijzen verdergaande overdracht van economische, begrotings- en toezichtbevoegdheden naar het niveau van de Europese Unie af.

De regio's spelen een belangrijke rol binnen de Europese Unie en hebben in de praktijk veel te maken met de Europese Unie. ChristenUnie en SGP hebben in het Europees Parlement oog voor de belangen van de verschillende regio's in Nederland, waaronder Noord-Nederland.

Noord-Nederland staat voor de komende jaren enorme uitdagingen op het gebied van vergrijzing en demografische ontwikkelingen, energietransitie, economie, werkgelegenheid en bereikbaarheid. De gevolgen van de gaswinning vormen een specifieke uitdaging en belasting voor de regio en haar inwoners. Naast uitdagingen en grote vraagstukken liggen er voor Noord-Nederland als innovatieve regio ook kansen.

Zo is Noord-Nederland sterk in het ontwikkelen van hernieuwbare energie, vervult ze een voorbeeldfunctie op het gebied van gezond en actief ouder worden, speelt ze een voortrekkersrol op het gebied van watertechnologie en sensortechnologie en beschikt ze over een sterke en innovatieve landbouwsector.

In dit Europese Plan voor het Noorden staan de speerpunten waarvoor ChristenUnie en SGP zich tijdens de nieuwe zittingsperiode van het Europees Parlement willen inzetten.

Hoofdstuk 1

Speerpunten Gerechtigheid

- Uitbannen mensenhandel is Europees vraagstuk, lidstaten moeten samenwerken om mensenhandel vanaf de bron aan te pakken.
- Binnen de Europese Unie is voor vervolgdgen altijd een veilige plek. ChristenUnie en SGP zetten zich in voor bescherming bij geloofsvervolgning wereldwijd.
- ChristenUnie en SGP blijven streven naar een Europees asielbeleid dat rechtvaardig en humaan is voor de asielzoeker en solidair tussen de verschillende lidstaten.

BESTRIJDING MENSENHANDEL

In Europa zijn volgens een recente schatting van de VN 140.000 mensen slachtoffer van mensenhandel, met seksuele uitbuiting tot gevolg. Ook binnen de Europese Unie is sprake van mensenhandel. Een Europese aanpak is vereist. Mensenhandel moet zoveel mogelijk bij de bron worden aangepakt. Dat betekent dat lidstaten waar veel slachtoffers vandaan komen werk moeten maken van een preventieprogramma. Slachtoffers moeten begeleiding krijgen die zorgt voor een veilige terugkeer naar hun thuisland. Het tegengaan van mensenhandel binnen en van buiten de Europese Unie vraagt om intensieve coördinatie en samenwerking tussen justitie en politie van de lidstaten en derde landen. De samenwerking van politie en justitie in Groningen en Leeuwarden met de autoriteiten in Bulgarije is een voorbeeld van de aanpak die ChristenUnie en SGP in Europa voorstaan.

BESCHERMING BIJ GELOOFSEVERVOLGING

ChristenUnie en SGP willen een stem geven aan vervolgdge geloofsgenoten wereldwijd, zoals in Egypte, Pakistan en China. Dankzij de inzet van ChristenUnie en SGP is dit thema hoog op de Europese agenda gekomen en daar moet het ook blijven. Europees lijsttrekker ChristenUnie-SGP, Peter van Dalen is mede-oprichter en medevoorzitter van de werkgroep godsdienstvrijheid in het Europees Parlement. Deze inzet heeft er mede toe geleid dat de Europese Unie harder gaat optreden tegen landen die de godsdienstvrijheid schenden en zijn richtlijnen opgesteld die een leidraad vormen voor EU ambassades in zogenaamde 'risicolanden'. Zo is geschreven dat derdewerldlanden stopzetting van hulpprogramma's riskeren. Ook moeten slachtoffers van religieuze discriminatie makkelijker hulp kunnen krijgen als ze aankloppen bij EU-delegaties en ambassades van Europese lidstaten.

RECHTVAARDIG EN HUMAAN EUROPEES ASIELBELEID

Met het aanmeld- en vertrekcentrum in Ter Apel is het Europees asielbeleid in Noord-Nederland heel zichtbaar. De Nederlandse buitengrens is langer dan onze eigen kustlijn. De Europese buitengrens is door Schengen ook de onze geworden. Het is niet werkbaar als 28 lidstaten ieder hun eigen asielbeleid voeren. Afstemming en het zo veel mogelijk hanteren van dezelfde minimumnormen is wenselijk. Voor alles wat in het Gemeenschappelijk Europees asielbeleid geregeld wordt, blijven ChristenUnie en SGP streven naar een beleid dat rechtvaardig en humaan is voor de asielzoeker en solidair tussen de verschillende lidstaten. Mensenrechten en de veiligheid van kinderen en volwassenen moeten hierbij gewaarborgd zijn.

Hoofdstuk 2

Speerpunten Energie

- ▶ Het voltooiën van de interne energiemarkt moet prioriteit hebben.
- ▶ De ontwikkeling van een elektriciteitsnet op zee is noodzakelijk voor de economische ontwikkeling van off shore windenergie.
- ▶ Bindende Europese doelstellingen voor hernieuwbare energie en energiebesparing zijn nodig uit oogpunt van klimaatverandering en het creëren van extra werkgelegenheid in Noord-Nederland.

Energie speelt een belangrijke rol in de Noordelijke economie. De ambities van de Noordelijke energie-agenda zijn hoog. Noord-Nederland is een voorloper op het gebied van ontwikkeling van hernieuwbare energie. ChristenUnie en SGP vinden dat de Europese Unie moet streven naar een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen van ten minste 30% in 2020 en 80% in 2050. Noord-Nederland kan een belangrijke rol spelen bij het realiseren van deze doelstellingen.

VOLTOOIEN INTERNE ENERGIEMARKT

Op het gebied van energie is er een gebrek aan een gelijk speelveld in Europa. Bij het faillissement van Aldel werd dit pijnlijk duidelijk. Het voltooiën van een gemeenschappelijke Europese energiemarkt moet prioriteit hebben. Het koppelen van de energienetwerken van lidstaten door middel van stroomkabels tussen de lidstaten (interconnectors) bevordert de leveringszekerheid en vermindert de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen uit instabiele landen en vermindert de Europese afhankelijkheid van Rusland. Landen kunnen dan gebruik maken van elkaars overcapaciteit op het netwerk en fluctuaties in de energiestromen opvangen. Dit is vooral belangrijk bij een sterk groeiend aandeel wind- en zonne-energie. De aanleg van stroomkabels tussen de lidstaten (interconnectors) loopt daarmee niet in de pas en verdient daarom extra aandacht.

OFF SHORE WINDENERGIE

De omstandigheden in Noord-Nederland voor het ontwikkelen van off shore windenergie zijn optimaal. Dit biedt kansen voor de werkgelegenheid. Werken aan een groene economie, die als banenmotor kan dienen. De Eemshaven is strategisch goed gelegen en heeft ruimte. Dit trekt bedrijvigheid aan. De windmolenservicehaven is daarvan een fantastisch voorbeeld. ChristenUnie en SGP zien de noodzaak voor een net op zee voor de landen aan de Noordzee en steunen de ontwikkeling van een North Sea Countries Off shore Grid die ook voor de economische ontwikkeling van off shore windenergie voor Noord-Nederland van belang is.

ENERGIEBESPARING

Het ontwikkelen van hernieuwbare energie en het treffen van maatregelen voor energiebesparing blijven belangrijk voor lidstaten om minder afhankelijk en kwetsbaar te zijn in de energievoorziening. ChristenUnie en SGP zien de daarnaast de noodzaak voor hernieuwbare energie en energiebesparing uit het oogpunt van klimaat. Bindende Europese doelstellingen werken bevorderend. Europese fondsen kunnen worden ingezet voor investeringen in energiebesparingsmaatregelen in de gebouwde omgeving. Investeren in de groene economie en in de energietransitie levert additionele werkgelegenheid op, banen die in Noord-Nederland hard nodig zijn.

Hoofdstuk 3

Speerpunten Landbouw

- ▶ ChristenUnie en SGP pleiten voor een flexibele invulling van de vergroeningsmaatregelen in het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en willen dat Nederland de marge voor alternatieve invulling maximaal benut door boeren een keuzemenu te bieden.
- ▶ ChristenUnie en SGP willen een sterke investeringsregeling voor jonge boeren en tuinders die hun ambities ondersteunt zodat zij toekomst hebben in Nederland.
- ▶ Hervreiding van inkomenssteun (zowel tussen lidstaten als binnen lidstaten) moet geleidelijk en weloverwogen gebeuren. Daarbij moet rekening worden gehouden met factoren zoals gemiddeld inkomensniveau in de lidstaten en de verschillen in kosten voor de te leveren maatschappelijke diensten.
- ▶ Eerlijk ondernemen en een eerlijke prijs voor het product: afspraken maken binnen de keten.

Het belang van een sterke agrarische sector is groot. ChristenUnie en SGP hebben grote waardering voor boeren die zorgen voor de productie van voldoende en veilig voedsel. De agrarische sector is beeldbepalend voor het landschap in het noorden van Nederland, met onder meer de Friese veenweidegebieden en de Drentse en Groninger Veenkoloniën en het Oldambt. De landbouw is daarnaast een belangrijke grondgebruiker en belangrijk voor de werkgelegenheid. De agrifoodsector zorgt in Nederland voor ongeveer 10% van het inkomen. De gemeenschappelijke markt in Europa is voor de sector van groot belang. Van de Nederlandse agrarische export vindt namelijk ruim 80% binnen de Europese Unie plaats. De ChristenUnie pleit voor ruimte voor boeren om te kunnen ondernemen en zet in op een sterke, duurzame en innovatieve land- en tuinbouw.

KEUZEMENU VERGROENINGSMAATREGELEN

De Europese eis om landbouwgrond uit de productie te nemen pakt voor sommige boeren ongunstig uit, terwijl deze boeren wel eenvoudig kunnen vergroenen met precisielandbouw of duurzame stallen. De extra vergroeningsmaatregelen waartoe is besloten, laten nu te weinig speelruimte voor de Nederlandse boer. ChristenUnie en SGP pleiten daarom voor een flexibele invulling van de vergroeningsmaatregelen in het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en willen dat Nederland de marge voor alternatieve invulling maximaal benut door boeren een keuzemenu te bieden.

STERKE INVESTERINGSREGELING VOOR JONGE LANDBOUWERS

Bedrijfsopvolging binnen de agrarische sector is in Noord-Nederland een groot probleem. ChristenUnie en SGP zijn daarom van mening dat er voor jonge boeren en tuinders een sterke investeringsregeling moet zijn die hun ambities ondersteunt zodat

zij toekomst hebben in Nederland. Binnen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid bestaat hiervoor ruimte. Provincies moeten zich bij invulling van het Plattelandsontwikkelingsprogramma inspannen voor een sterke investeringsregeling zodat jonge boeren kansen hebben een goedlopend bedrijf neer te zetten en om te innoveren. Belangrijk is dat er sprake is van een nationaal gelijk speelveld en dat de eisen die aan boeren gesteld worden hetzelfde zijn.

GELEIDELIJKE HERVERDELING INKOMENSSTEUN

In 2013 is besloten hoe het Europees landbouwbeleid er de komende jaren uit moet zien. Door hervreiding van steun wil met gaan toewerken naar een "flat rate", oftewel eenzelfde bedrag per hectare in heel Europa. Sommige boeren in het noorden van Nederland, zoals de extensieve melkveehouders in Friesland, gaan er door de veranderingen op vooruit. Anderen, zoals de zetmeelaardappeltelers in Groningen en Drenthe, worden echter negatief getroffen door de veranderingen. Daarnaast zullen voor het lagere bedrag meer vergroenende diensten geleverd moeten worden, boven op de reeds bestaande "cross compliance"-vereisten inzake milieu en dierenwelzijn. ChristenUnie en SGP vinden dat de hervreiding van inkomenssteun (zowel tussen lidstaten als binnen lidstaten) geleidelijk en weloverwogen moet gebeuren. Daarbij moet rekening worden gehouden met factoren zoals gemiddeld inkomensniveau in de lidstaten en de verschillen in kosten voor de te leveren maatschappelijke diensten.

EERLIJK ONDERNEMEN EN EEN EERLIJKE PRIJS

Boeren zouden het liefst op de markt een rechtvaardige prijs verdienen voor hun producten, zodat steun overbodig wordt. Alhoewel de Nederlandse boer concurrentiekrachtig is in vergelijking met Europese collega's, levert de markt nog te vaak geen rechtvaardige prijs. Dit heeft mede te maken met een ongelijke machtsverhouding tussen supermarkten en primaire producenten. Een gedragscode kan machtsmisbruik helpen voorkomen. Als ketenpartijen het niet eens kunnen worden over de handhaving van een vrijwillige gedragscode voor eerlijke handelspraktijken tussen verschillende schakels in de keten, moet er wetgeving komen. De mededingingswetgeving moet boeren, verwerkers en supermarkten voldoende ruimte bieden voor het maken van verticale ketenafspraken in het kader van maatschappelijke belangen zoals dierenwelzijn. Als burgers hoge maatschappelijke eisen stellen aan voedselproductie, moeten zij vervolgens ook bereid zijn om als consument in de supermarkt enige meerkosten daarvoor te betalen.

Hoofdstuk 4

Speerpunten Bereikbaarheid

- ▶ ChristenUnie en SGP spannen zich in voor de komst van een snelle spoorlijn van Groningen naar Bremen en een bijdrage uit de Europese transportsubsidie TEN-T.
- ▶ ChristenUnie en SGP willen werk maken van het stimuleren van een snelle invoer van ERTMS in Noord-Nederland bijvoorbeeld door het inzetten van Europese Transportsubsidies hiervoor en een versnelde introductie van ERTMS-oplossingen voor de regionale spoorlijnen.
- ▶ ChristenUnie en SGP willen electrificatie van spoorlijnen in Noord-Nederland voor milieu, snelheid en portemonnee.
- ▶ Aanpassing van de zeesluizen bij Delfzijl is noodzakelijk als sluitstuk van de opwaardering van de vaarweg Lemmer – Delfzijl.

SNELLE SPOORVERBINDING GRONINGEN – BREMEN

Snelle spoorverbinding Groningen – Bremen ChristenUnie en SGP zullen zich inspannen voor de spoorlijn Groningen-Bremen. Deze lijn verbindt uiteindelijk de belangrijke knooppunten Amsterdam en Hamburg met elkaar, maakt deel uit van de corridor naar de Baltische Staten. ChristenUnie en SGP zullen zich sterk maken om de spoorlijn Europees op de agenda te krijgen en zullen zich inspannen voor een Europese transportsubsidie (TEN-T) voor dit project.

ERTMS

Met de nieuwe Europese standaard voor treinbeveiliging en verkeersmanagement ERTMS wordt het mogelijk treinen harder te laten rijden en met kortere afstand tot elkaar zodat reistijden korter worden. Ook wordt grensoverschrijdend spoorvervoer makkelijker omdat treinen in Europa straks allemaal onder deze nieuwe standaard rijden. ChristenUnie en SGP pleiten ervoor ERTMS juist ook in Noord-Nederland te realiseren te beginnen met de flessenhals Hattemebroek-Zwolle-Meppel. Door ERTMS is ook capaciteitswinst op de regionale spoorlijnen mogelijk en kan het aantal en de impact van overweg en wisselstoringen worden beperkt. In Europa willen ChristenUnie en SGP werk maken van het stimuleren van een snelle invoer van ERTMS bijvoorbeeld door het inzetten van Europese Transportsubsidies hiervoor en een versnelde introductie van ERTMS-oplossingen voor de regionale spoorlijnen.

ELECTRIFICATIE SPOORLIJNEN

Nog veel spoorlijnen in het Noorden zijn niet geëlektrificeerd. Door elektrificatie kunnen treinen sneller optrekken en halen ze een hogere maximum snelheid en wordt dus de reistijd korter. Dit is gunstig voor reizigers en voor de exploitatie van vervoerders. Bovendien kan hiermee worden bespaard omdat

aanschaf en onderhoud van deze treinen goedkoper is. Ook het milieu wordt gespaard doordat er geen schadelijke uitstoot meer is, de lawaaioverlast flink wordt gereduceerd en het rijden op elektriciteit veel minder energie kost. Doordat de noordelijke provincies de meeste kilometers spoor hebben die niet geëlektrificeerd zijn in Nederland kunnen ze dit niet alleen. Er is een stevige lobby nodig voor een bijdrage van het Rijk. Op de grensoverschrijdende corridor Leeuwarden-Groningen-Bremen zien wij ook kansen voor Europese subsidie via TEN-T.

VAARWEG LEMMER – DELFZIJL

Er wordt hard gewerkt aan de opwaardering van de vaarweg Lemmer – Delfzijl. Maar aanpak van de zeesluizen bij Delfzijl, het sluitstuk van de vaarweg, is op korte termijn niet aan de orde. De zeesluizen van Delfzijl worden door beperkte afmetingen door de zeevaart als een knelpunt ervaren, waarbij vooral de doorvaartbreedte steeds meer een probleem wordt. Aanpassing van de zeesluizen bij Delfzijl is noodzakelijk, als sluitstuk van de opwaardering van de vaarweg Lemmer – Delfzijl zodat grote schepen erdoor kunnen. Er is een stevige lobby nodig voor een bijdrage van de Rijksoverheid. ChristenUnie en SGP spannen zich in het Europees Parlement in om de zeesluizen Europees op de agenda te krijgen binnen de Trans Europeese Netwerken voor transport over water.

Hoofdstuk 5

Speerpunten Regionale economie

- ▶ ChristenUnie en SGP pleiten voor een onderscheidende positie in de Europese economie voor het chemiecluster Noord-Nederland.
- ▶ Bij gebruik van de Europese fondsen voor interregionale samenwerking moet niet alleen naar topsectoren worden gekeken, maar ook naar maatschappelijk relevante thema's zoals werkgelegenheid, veiligheid, cultuur, recreatie, toerisme, demografische ontwikkeling en gezondheid.
- ▶ Om grensoverschrijdende werkgelegenheid te bevorderen is erkenning van onderwijsdiploma's tussen lidstaten gewenst.
- ▶ ChristenUnie en SGP pleiten ervoor dat Europese fondsen voor onderzoek en ontwikkeling in het Noorden ook worden ingezet op het gebied van vergrijzing, waardoor geïnvesteerd kan worden in de digitale infrastructuur en innovatieve ICT-toepassingen zoals e-health.

CHEMIECLUSTER NOORD-NEDERLAND

In maart 2014 is er een economische impuls vanuit de Rijksoverheid gekomen voor de industriesector in de Eemsdelta. Met het pakket van 60 miljoen euro wordt uitvoering gegeven aan een aangenomen motie Schouten van de ChristenUnie in de Tweede Kamer die vroeg om behoud van werkgelegenheid en het versterken van de economie in Noord-Nederland, met bijzondere aandacht voor de industriesector. Uit de Kamermotie is een actieplan economie en werkgelegenheid voortgekomen. In lijn met dit actieplan pleiten ChristenUnie en SGP voor een onderscheidende positie in de Europese economie voor het chemiecluster Noord-Nederland. ChristenUnie en SGP pleiten voor een gezamenlijke strategie om bedrijven uit binnen- en buitenland naar de regio te trekken. De chemische industrie moet hierbij voorop lopen in verduurzaming.

GRENSREGIO

Voor grensoverschrijdende samenwerking met Duitsland liggen er kansen op het gebied van werkgelegenheid, recreatie, toerisme en demografische ontwikkeling. Helaas wordt deze samenwerking negatief beïnvloedt door verschillende regels in Nederland en Duitsland. Hier zit een spanningsveld. ChristenUnie en SGP willen niet alles Europees voorschrijven, maar afstemming tussen lidstaten met het oog op grensregio's is wel noodzakelijk.

De Europese budgetten voor de structuurfondsen worden kleiner, de budgetten voor interregionale samenwerking en onderzoek en innovatie groeien juist. Bij gebruik van de fondsen voor interregionale samenwerking moet niet alleen naar topsectoren worden gekeken, maar ook naar maatschappelijk relevante thema's. Denk daarbij aan werkgelegenheid, veiligheid, cultuur, toerisme, demografische ontwikkeling en gezondheid.

ONDERWIJSDIPLOMA'S

Onderwijs blijft een verantwoordelijkheid en wettelijke bevoegdheid voor de nationale overheid. Dat laat losse vormen van samenwerking onverlet; erkenning van onderwijsdiploma's is een belangrijk actiepoint voor ChristenUnie en SGP.

VERGRIJZING

Demografische ontwikkeling is een van de grootste uitdagingen waar we in Europa voor staan. In Noord-Nederland gaat de vergrijzing tegelijkertijd gepaard met ontgroening. Jonge mensen en gezinnen trekken weg, de mensen die er blijven worden ouder. In de Eemsdelta en Oost-Groningen, in Noordoost- en Noordwest-Friesland en in Oost-Drenthe is de vergrijzing sterk zichtbaar. Naast uitdagingen biedt deze demografische ontwikkeling ook kansen voor innovatie en werkgelegenheid. Denk daarbij aan diensten en voorzieningen gerelateerd aan ICT zoals e-health. Het bevorderen van actief en gezond ouder worden is belangrijk om de negatieve effecten van de vergrijzing te beperken. Het Healthy Ageing Netwerk Noord-Nederland is door de Europese Commissie uitgeroepen tot voorbeeldregio op het gebied van actief en gezond ouder worden. ChristenUnie en SGP willen dat Europese fondsen voor onderzoek en ontwikkeling in het Noorden worden ingezet op het gebied van vergrijzing. Waardoor geïnvesteerd kan worden in de digitale infrastructuur, innovatie en ICT-toepassingen zoals e-health.

Hoofdstuk 6

Speerpunten Visserij

- ▶ ChristenUnie en SGP willen minder regeldruk voor de visserijsector.
- ▶ ChristenUnie en SGP zijn tegen de aanlandplicht. Nu deze er toch komt, maken ChristenUnie en SGP zich sterk om de invulling van de aanlandplicht te verlichten.
- ▶ De pulskorvisserij moet zo snel mogelijk toegestaan worden voor de hele vloot in het Noordzeegebied.

De visserijsector is een belangrijke sector in Noord-Nederland, met havens als Zoutkamp, Harlingen en Lauwersoog.

MINDER REGELS VOOR DE VISSERIJSECTOR

Deze sector heeft te maken met een groot aantal Europese regels. ChristenUnie en SGP willen minder regeldruk. Bij de invulling van bijvoorbeeld de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Marine Strategie moet voldoende ruimte worden geboden voor de visserij in de Noordzee, Waddenzee en binnenwateren. Tot op heden heeft de Europese Unie zich met te veel details bemoeid. ChristenUnie en SGP zijn van mening dat de eigen verantwoordelijkheid en de kennis van de beroepsgroep een belangrijke rol dienen te vervullen bij de inrichting van het Europees visserijbeleid. Het is van belang dat de handhaving van het visserijbeleid in alle lidstaten even streng is.

INVULLING AANLANDPlicht VERLICHTEN

De visserij dient gericht te zijn op het terugdringen van de bijvangst. Bijvangst is echter nooit helemaal te voorkomen. Een Europese aanlandplicht voor bijvangst werkt onnodig kostenverhogend, ChristenUnie en SGP zijn tegen de aanlandplicht. Nu deze er toch komt, maken ChristenUnie en SGP zich sterk om de invulling van de aanlandplicht te verlichten. Om de bijvangsten te beperken willen ChristenUnie en SGP dat er meer met vissers samengewerkt wordt.

NIEUWE TECHNIKEN: PULSKORVISSERIJ

Er moet maximaal worden ingezet op verbetering van vistechnieken en preventie. De pulsvisserij lijkt een goed alternatief voor de traditionele bodemvisserij en scoort goed door selectiviteit, minder bodemcontact en lager brandstofverbruik. Een aantal vissers heeft nu een experimentele vergunning voor pulsvisserij. ChristenUnie en SGP willen dat deze visserijmethode in Europa zo snel mogelijk wordt vrijgegeven voor algemeen gebruik.

